

ZASADY ZASZEREGOWANIA SĘDZIÓW

Kujawsko–Pomorskiego Związku Piłki Nożnej obowiązujące od sezonu 2023/2024

§ 1

Postanowienia ogólne

- 1. Niniejsze zasady spełniają wymogi i zostały dostosowane do warunków Konwencji Sędziowskiej PZPN.**
- 2. Użyte w niniejszych zasadach określenie „sędzia szczebla wojewódzkiego” oznacza sędziego uprawnionego do prowadzenia zawodów IV ligi, klasy okręgowej, Klasy A Senior, Klasy B oraz innych rozgrywek prowadzonych przez K-PZPN lub upoważnione przez niego podmioty.**
- 3. Ilekroć mowa w niniejszych zasadach o „sezonie rozgrywkowym”, należy przez to rozumieć cykl rozgrywkowy jesień – wiosna, chyba że czynniki zewnętrzne, jak np. sytuacja epidemiczna będą skutkować skróceniem, zawieszeniem lub anulowaniem rozgrywek.**
- 4. Sędzia szczebla wojewódzkiego musi spełniać następujące wymagania:**
  - a. posiadać minimum średnie wykształcenie lub być w trakcie nauki w szkole dającej wykształcenie średnie
  - b. odznaczać się nienaganną postawą etyczno-moralną,
  - c. wykazywać właściwą dyspozycyjność do prowadzenia zawodów,
  - d. osiągać pozytywne oceny na prowadzonych zawodach,
  - e. wypełnić ankietę personalną wraz z oświadczeniem o niekaralności,
  - f. działać aktywnie w organizacji sędziowskiej, a przede wszystkim brać czynny udział we wszystkich formach szkolenia.
- 5. Sędzia szczebla wojewódzkiego może być jednocześnie zawodnikiem klubu piłki nożnej z tym zastrzeżeniem, że nie może prowadzić zawodów grupy rozgrywkowej, w której występuje jako zawodnik.**
- 6. Sędzia szczebla wojewódzkiego nie może być trenerem, działaczem i osobą funkcyjną grup seniorskich.**
- 7. Uprawnienia do prowadzenia zawodów dla sędziów szczebla wojewódzkiego nadawane są na jeden sezon rozgrywkowy, z zastrzeżeniem pkt. 3 niniejszego paragrafu.**
- 8. Zarząd KS K-PZPN ma prawo cofnąć uprawnienia do danej grupy sędziowskiej w trakcie trwania sezonu rozgrywkowego sędziemu, który:**
  - a. nie przestrzega lub uchyla się od spełniania wymogów ujętych w niniejszych zasadach, lub:
  - b. narusza lub w jego wypadku istnieje uzasadnione podejrzenie naruszenia norm etyczno-moralnych w związku z pełnieniem funkcji sędziego (w tym również, gdy postawione mu zostaną zarzuty związane z korupcją w sporcie, bądź zostanie skazany prawomocnym wyrokiem przez sąd powszechny za przestępstwa popełnione umyślnie) lub,
  - c. nie przestrzega regulaminów i postanowień PZPN lub K-PZPN,
  - d. prowadzi zawody na niezadowolającym poziomie
- 9. W uzasadnionych przypadkach Zarząd KS K-PZPN na wniosek Komisji Szkoleniowej ma**

prawo delegować sędziów na mecze wyższej klasy rozgrywkowej, niż nominalnie im przysługująca w danym sezonie.

§ 2

Postanowienia dotyczące wieku i liczby sędziów

1. Dla sędziów ustala się następujące granice wieku:
  - sędziowie szczebla wojewódzkiego – bez ograniczeń wiekowych, pod warunkiem zaliczania egzaminów kondycyjnych przewidzianych dla danej grupy sędziowskiej.
  - Kandydat na sędziego III ligi – wg zasad określanych przez KS PZPN.
2. Zarząd Kolegium Sędziów K-PZPN na wniosek Komisji Szkoleniowej przed każdym sezonem rozgrywkowym ustala, ilu sędziów ma być uprawnionych do sędziowania w poszczególnych grupach.
3. Uprawnienia do sędziowania meczów IV ligi, klasy okręgowej, Klasy A Senior oraz Klasy B Senior, z zastrzeżeniem pkt. 10 Rozdz. I, otrzymują sędziowie tworzący grupę sędziów szczebla wojewódzkiego.
4. Zarząd KS K-PZPN na wniosek Komisji Szkoleniowej przed każdym sezonem rozgrywkowym powołuje sędziów do poszczególnych grup sędziowskich:
  - a) IV liga
  - b) Klasa okręgowa
  - c) Klasa A
  - d) Klasa B
  - e) Grupa sędziów próbnych
  - f) Grupa sędziów Senior
  - g) Asystenci szczebla wojewódzkiego
5. W trakcie sezonu Zarząd KS K-PZPN na wniosek Komisji Szkoleniowej może przenosić sędziów do wyższych lub niższych grup sędziowskich. Sędzia, który w czasie sezonu otrzymał prolongatę do wyższej klasy musi opłacić różnicę wynikającą z opłat licencyjnych na dany sezon rozgrywkowy. Sędzia, który został zdegradowany w trakcie sezonu nie może ubiegać się o zwrot tej różnicy.
6. Uprawnienia sędziego do prowadzenia zawodów szczebla wojewódzkiego kończą się 30 czerwca danego roku, z zastrzeżeniem par. 1 pkt 4.

§ 3

Obserwacje

1. Na zawodach mistrzowskich, pucharowych i barażowych sędziowie powinni być poddawani obserwacjom. Głównym celem prowadzenia obserwacji są względy szkoleniowe. Aktualna forma sędziego i jego potencjał umiejętności sędziowskich zdiagnozowane przez obserwatora, są elementami do analizy przy obsadzie. Będą one także uwzględniane przez Zarząd KS K-PZPN przy awansach i spadkach sędziów
2. Sędziowie prezentujący wysoki poziom prowadzenia zawodów będą częściej uwzględniani w obsadzie zawodów. Decyzje o braku nominacji, bądź o liczbie prowadzonych przez sędziego zawodów, nie mogą być przedmiotem odwołania i nie podlegają uzasadnianiu ze strony KS K-PZPN.
3. Dopuszcza się – w ramach możliwości techniczno-organizacyjnych – przeprowadzanie obserwacji telewizyjnych. Sędziowie IV ligi są obowiązkowo poddawani obserwacjom telewizyjnym co najmniej dwa razy w rundzie. O przeprowadzanej obserwacji telewizyjnej sędzia jest informowany przed zawodami.
4. Ostateczna ocena meczu – na podstawie obserwacji telewizyjnej oraz obserwacji stadionowej i samooceny (jeśli mają zastosowanie) – należy do Komisji Szkoleniowej i Zarządu KS K-PZPN.
5. Obserwator telewizyjny jest zobowiązany do przesłania raportu najpóźniej w ciągu 7 dni od momentu ukazania się nagrania na oficjalnym serwerze meczowym K-PZPN.
6. Sędziowie IV ligi, jak również sędziowie prowadzący mecze testowe w tej klasie rozgrywkowej, zobowiązani są do przesyłania samoocen ze wszystkich prowadzonych meczów w terminie 7 dni od momentu opublikowania nagrania na serwerze meczowym. Do samooceny obowiązkowo należy dołączyć klipy dotyczące ważnych zdarzeń, tj. w szczególności udzielone/ nieudzielone kary indywidualne, zdarzenia w polu karnym, prawidłowość zdobycia bramek. Nienadesłanie samooceny w terminie spowoduje automatyczne wstrzymanie sędziego w obsadzie zawodów w IV lidze.
7. Przewodniczący Komisji Szkoleniowej koordynuje analizę obserwacji stadionowych, telewizyjnych i samoocen.
8. Sędziom zalicza się oceny z egzaminów praktycznych (obserwacji) przeprowadzanych na wszystkich zawodach, bez względu na posiadaną grupę sędziowską.
9. Komisja Szkoleniowa, po zapoznaniu się z dostępnym materiałem wideo, ma prawo wnioskować do Zarządu KS K-PZPN o zmianę oceny wystawionej sędziemu lub sędziemu asystentowi.
10. Obsadę sędziów i obserwatorów w celu zapewnienia ciągłości szkolenia oraz bieżącej analizy postępów sędziów, należy konsultować z Przewodniczącym Komisji Szkoleniowej KS K-PZPN. W szczególności w/w uzgodnienie dotyczy sędziów otrzymujących mecze kontrolne w wyższych klasach rozgrywkowych – może to nastąpić na uzasadniony wniosek Komisji Szkoleniowej, w oparciu o wyniki obserwacji oraz egzaminów danego sędziego oraz jego udział w formach szkolenia.
11. W chwili powołania kadry sędziów asystentów, w uzgodnieniu z referentem obsady, zostaną opracowane zasady wyznaczenia sędziów z kadry na zawody.

§ 4

Egzaminy teoretyczne i sprawnościowe

1. W każdym sezonie rozgrywkowym KS K-PZPN organizuje dwa kursy dla sędziów szczebla wojewódzkiego. Wyjątki od powyższej reguły mogą nastąpić w sytuacji

zagrożenia epidemicznego lub innych losowych czynników zewnętrznych. Począwszy od sezonu 2023/24, za pierwszy egzamin w sezonie przyjmuje się egzamin zimowy. Egzaminacje letnie kończą sezon współzawodnictwa.

2. Program kursu oraz zakres egzaminów będzie każdorazowo ustalony w odrębnym trybie przez Komisję Szkoleniową i zatwierdzony przez Zarząd KS K-PZPN.
3. Podczas każdego kursu przeprowadzany jest egzamin teoretyczny i sprawnościowy, przy czym w sytuacji zagrożenia epidemicznego dopuszcza się alternatywne formy weryfikacji wiedzy teoretycznej (szkolenia korespondencyjne, egzamin online, dodatkowe warsztaty itp.).
4. Warunkiem uzyskania powołania do poszczególnych klas sędziowskich jest zaliczenie egzaminów.
5. Wszystkie egzaminacje mają charakter zaliczeniowy. Minima zaliczeniowe wynoszą:
  - a) dla testu pisemnego (30 pytań/30 min.) – 80% prawidłowych odpowiedzi, tj. 24 pkt – IV liga i klasa okręgowa.
  - b) minimum zaliczeniowe dla pozostałych grup – 21 pkt.
  - c) dla testu filmowego – 70% prawidłowych odpowiedzi (o ile taka forma zostanie ustalona przez Zarząd KS K-PZPN na wniosek Komisji Szkoleniowej)
- c) dla egzaminu sprawnościowego
  - Sędziowie IV ligi: test szybkości: 6 x 40m min. 6,20 sek. oraz test interwałowy 75m/25m: 15/20 sek. – zaliczenie 40 powtórzeń,
  - Sędziowie klasy okręgowej: test szybkości: 6 x 40m min. 6,30 sek. oraz test interwałowy 75m/25m: 15/20 sek. – zaliczenie 40 powtórzeń,
  - Pozostali sędziowie: test interwałowy: 75m/25m 17/22 sek. - zaliczenie 40 powtórzeń (bez testu szybkości),
  - Kobiety: test interwałowy 75m/25m: 17/24 sek – zaliczenie 40 powtórzeń (bez testu szybkości)
  - Grupa senior, asystenci, asystentki: bieg wytrzymałościowy: 2200 m – 12 minut, przy czym podejście do testu Coopera umożliwia prowadzenie zawodów seniorskich wyłącznie w roli asystenta, maksymalnie w A klasie.

Wytypowani sędziowie do awansu – o ile taki egzamin będzie organizowany:

- z IV do III ligi: test szybkości 6 x 40m 6,0 sek. test interwałowy: 75m/25m: 15/18 sek. – zaliczenie 48 powtórzeń,

Testy sędziów wytypowanych do awansu, o których mowa powyżej, będą przeprowadzane przez Komisję Szkoleniową w porozumieniu z Zarządem KS K-PZPN w trakcie trwania sezonu. W szczególnych okolicznościach (np. zagrożenie epidemiczne, czynniki zewnętrzne) dopuszcza się ograniczenie liczby lub odwołanie w/w testów.

6. W przypadku nieosiągnięcia wyznaczonych czasów lub dystansów test sprawnościowy nie jest zaliczony.
7. Sędzia ubiegający się o awans (dotyczy każdego szczebla rozgrywkowego) musi pokonać dystans 12 okrążeń podczas egzaminów zimowych i letnich.
8. Kolegium Sędziów K-PZPN może podczas kursu egzaminacyjnego, w przypadku bardzo trudnych warunków atmosferycznych i terenowych, ograniczyć zakres egzaminu sprawnościowego.
9. Warunkiem dopuszczenia sędziego (lub kandydata na sędziego) do egzaminu sprawnościowego jest posiadanie ważnej karty zdrowia wystawionej przez Przychodnię Sportowo – Lekarską lub uprawnionego lekarza rodzinnego. Ważne badanie lekarskie

sędzia winien okazać Komisji Egzaminacyjnej przed przystąpieniem do testu kondycyjnego. W wypadku sędziów powyżej 23 roku życia dopuszcza się złożenie pisemnego oświadczenia o posiadaniu aktualnych badań lekarskich.

10. Sędziowie zdający egzaminy na szczeblu centralnym są zwolnieni z egzaminów w K-PZPN. W przypadku niezaliczenia egzaminu na szczeblu centralnym, sędzia chcący prowadzić zawody w województwie musi zaliczyć egzaminy wewnętrzne.
11. W uzasadnionych przypadkach Zarząd KS K-PZPN ma prawo zwolnić sędziego od uczestnictwa w kursie. Nie zwalnia to jednak sędziego od złożenia egzaminów przed komisją w terminie dodatkowym, wyznaczonym przez Zarząd KS K-PZPN w porozumieniu z Komisją Szkoleniową.
12. Sędzia, który nie zaliczy jednego lub kilku testów w czasie egzaminu, może być przesunięty do niższej klasy. Sędzia taki może również być poddany egzaminowi poprawkowemu, który zalicza w wyznaczonym przez Zarząd KS K-PZPN terminie (o ile egzamin poprawkowy będzie organizowany). Do czasu zaliczenia egzaminu sędzia nie jest uwzględniany w obsadzie zawodów. Po powtórnym niezaliczeniu któregokolwiek z testów w poprawkowym terminie, sędzia zostanie przesunięty do niższej grupy sędziowskiej, pod warunkiem zaliczenia egzaminu w kolejnym terminie, który jest terminem ostatecznym.
13. Sędzia, który z przyczyn nieusprawiedliwionych nie weźmie udziału w wyznaczonym terminie egzaminu, zostanie przesunięty do grupy sędziów niezakwalifikowanych.
14. Sędzia, który w trakcie testu sprawnościowego dozna kontuzji, potwierdzonej przez lekarza, zostanie dopuszczony do kolejnego testu po zgłoszeniu gotowości w terminie określonym przez Zarząd KS K-PZPN. Termin ten będzie traktowany jako pierwszy.
15. Komisja Szkoleniowa, po uzyskaniu zgody Zarządu Kolegium Sędziów K-PZPN, może na minimum 3 miesiące przed planowanym terminem egzaminu kondycyjnego ustalić nowe limity zaliczeniowe (np. zmiana limitów bądź formy egzaminu kondycyjnego lub wartości zaliczeniowej egzaminu teoretycznego). W wypadku wystąpienia istotnych czynników zewnętrznych (np. stan epidemii, przerwany sezon) termin ten może ulec zmianie, adekwatnie do bieżącej sytuacji.

§ 5

Listy klasyfikacyjne

1. Po zakończeniu każdego sezonu rozgrywkowego Zarząd KS K-PZPN ustala listę klasyfikacyjną sędziów danej grupy sędziowskiej, biorąc pod uwagę analizę przedstawioną przez Komisję Szkoleniową.
2. Lista klasyfikacyjna dla sędziów IV ligi zostanie sporządzona z ogólną notą sędziego (N), która stanowi sumę składowych ustaloną według wzoru:

$$N = (OS \times 3,0) + (OT \times 5,0) + EW, \text{ gdzie:}$$

OS = średnia ocen z obserwacji stadionowych

OT = średnia ocen z obserwacji telewizyjnych

EW = inne elementy współzawodnictwa

3. Listy klasyfikacyjne dla sędziów pozostałych klas rozgrywkowych zostaną sporządzone z ogólną notą sędziego (N), która stanowi sumę składowych ustaloną według wzoru:

$$N = OS \times 4 + EW, \text{ gdzie:}$$

OS = średnia ocen z obserwacji stadionowych

EW = inne elementy współzawodnictwa

4. Punkty za inne elementy współzawodnictwa przyznawane są wg poniższej tabeli:

Element składowy	Punkty
Kara dyscyplinarna - nagana	-0,15
Kara dyscyplinarna – kara pieniężna	-0,25
Kara dyscyplinarna – dyskwalifikacja od 1 meczu do 1 miesiąca	-0,35
Kara dyscyplinarna – dyskwalifikacja od 1 do 6 miesięcy	-0,50
Kara dyscyplinarna – dyskwalifikacja powyżej 6 miesięcy	-1,00
Nieusprawiedliwiona nieobecność na obowiązkowym szkoleniu	-0,20
Wniesienie opłaty licencyjnej po terminie opublikowanym przez Za	-0,15
Wynik na egzaminie teoretycznym co najmniej 28 pkt	+0,10
Niezaliczenie egzaminu teoretycznego	-0,20
Niezaliczenie egzaminu kondycyjnego	-0,20
Pokonanie na egzaminie kondycyjnym 12 okrążeń testu interwałowego	+0,15

5. Aby sędzia mógł zostać sklasyfikowany, musi zostać poddany następującej liczbie obserwacji:
- IV liga – co najmniej 2 obserwacje tv w rundzie i co najmniej 3 obserwacje stadionowe w rundzie;
  - klasa okręgowa – co najmniej 4 obserwacje stadionowe w sezonie.

6. Jeżeli w trakcie sezonu rozgrywkowego sędzia uzyska ocenę 7,9 lub 7,8, to do ustalenia list

7. klasyfikacyjnych za dane zawody zalicza się ocenę jak poniżej:

Ocena	Ocena przewidywana	Ocena do listy
7,9	8,4 lub wyżej	8,2
7,9	8,3	8,15
7,8	8,2	8,1
7,8	8,1	8,05
7,8	8,0	7,9

8. Listy kandydatów na sędziów w poszczególnych klasach rozgrywkowych przedstawia się do zatwierdzenia Prezydium Zarządu K-PZPN.

§ 6

Awanse i spadki

1. Listy klasyfikacyjne, o których jest mowa w paragrafie 5, są podstawą do ustalania przez Zarząd KS K-PZPN, na wniosek Komisji Szkoleniowej, liczby sędziów awansujących i spadających na nowy sezon.
2. Ustala się, że do poszczególnych grup sędziowskich powinno awansować:
  - do III ligi – wg zasad Konwencji Sędziowskiej PZPN;
  - do IV ligi – minimum 2 sędziów;
  - do klasy okręgowej – minimum 3 sędziów;
  - do klasy A – bez ograniczeń.
3. Listy klasyfikacyjne sędziów w poszczególnych klasach rozgrywkowych stanowią kryterium pomocnicze do ustalania zaszerogowań sędziów na następny sezon

rozgrywkowy. Uwzględniając aktualne wytyczne KS PZPN, Zarząd KS Kujawsko-Pomorskiego ZPN może wytypować do awansu lub utrzymania w poszczególnych klasach zaszerogowań sędziów perspektywicznych, którzy zajęli niższe pozycje na liście klasyfikacyjnej, zamiast sędziów, których wiek lub inne kryteria realnie nie predestynują ich do awansu na szczebel centralny lub do wyższej klasy w rozgrywkach prowadzonych przez Kujawsko-Pomorski ZPN, albo utrzymania (pozostawiania) w danej klasie zaszerogowania.

4. Awans do klasy B otrzymuje sędzia próbny, który uzyskał tytuł sędziego rzeczywistego na podstawie uchwały KS K-PZPN po zasięgnięciu opinii Komisji Szkoleniowej. Sędzia próbny może być przemianowany na sędziego rzeczywistego, jeżeli przeprowadził minimum 25 zawodów.
5. Z poszczególnych grup sędziowskich spada taka ilość sędziów, która po uwzględnieniu ewentualnych spadków i awansów na/ze szczebla centralnego oraz ilości awansów z niższych grup sędziowskich, pozwoli na uzyskanie liczby sędziów niezbędnej do zapewnienia ciągłości obsady w poszczególnych klasach rozgrywkowych.

§ 7

Postanowienia końcowe

1. Sędzia szczebla wojewódzkiego za zgodą Zarządu KS K-PZPN może być czasowo urlopowany.
2. Zgoda Zarządu KS K-PZPN na czasowy urlop każdorazowo powinna zawierać:
  - a) jednoznaczne określenie długości urlopu,
  - b) określać wymogi, jakie sędzia musi spełnić, aby uzyskać prologatę uprawnień na nowy sezon rozgrywkowy.
3. Brak prowadzenia zawodów na szczeblu wojewódzkim w okresie przekraczającym 12 miesięcy może spowodować przesunięcie sędziego o jedną grupę sędziowską niżej.
4. Sędziemu przysługuje prawo do zgłoszenia Zarządowi KS K-PZPN za pośrednictwem Komisji Szkoleniowej zastrzeżeń do oceny obserwatora wystawionej w arkuszu obserwacji, do opisu zawartego w tym arkuszu, jak również do decyzji Komisji Szkoleniowej przekazanej sędziemu w trybie, o którym mowa w paragrafie 3 pkt 4. Zgłoszenie musi zostać złożone do Przewodniczącego Komisji Szkoleniowej KS K-PZPN w terminie do 7 dni od daty otrzymania obserwacji stadionowej bądź decyzji Komisji Szkoleniowej.
5. Zarząd KS K-PZPN w porozumieniu z Komisją Szkoleniową może nakładać na sędziów dodatkowe zadania szkoleniowe, jak m.in. przesyłanie samooceny po prowadzonych przez siebie meczach, czy udział w różnych formach szkolenia (warsztaty szkoleniowe), powoływania do kadr wojewódzkich (asystentów, perspektywicznych, uzdolnionych oraz do programu mentorskiego).
6. Zabrania się korzystania z zestawów komunikacji podczas prowadzenia zawodów A i B klasy oraz wojewódzkich grup młodzieżowych.
7. Wprowadza się bezwzględny zakaz kontaktu telefonicznego lub osobistego sędziego z przedstawicielami klubów, przede wszystkim w zakresie prowadzonych spotkań. Naruszenie powyższego zakazu spowoduje automatyczne wstrzymanie w obsadzie sędziego od prowadzenia zawodów na okres ustalony przez Zarząd KS K-PZPN. Niezależnie od tego sprawa zostanie przekazana do Wydziału Dyscypliny K-P ZPN.
8. Nieusprawiedliwione lub niezgodne z przepisami kontakty sędziów i obserwatorów przed meczem lub po jego zakończeniu spowoduje wstrzymanie w obsadzie przez Zarząd KS KP ZPN do odwołania oraz przekazanie sprawy do Komisji Dyscyplinarnej K-PZPN. Za

usprawiedliwione i zgodne z przepisami uznaje się jedynie kontakty związane z danym meczem, dotyczące spraw mieszczących się w ramach obowiązującego prawa, w tym przepisów związkowych.

9. Zobowiązuje się wszystkich sędziów oraz sędziów asystentów do potwierdzenia obsady w systemie PZPN24 w ciągu 24 godzin od chwili otrzymania powiadomienia SMS. Brak akceptacji zawodów w systemie będzie skutkowało wstrzymaniem wypłaty ekwiwalentu. –
10. Do interpretacji niniejszych zasad awansu i spadku upoważnione jest Prezydium Zarządu K-PZPN w porozumieniu z Zarządem KS K-PZPN.

**Zatwierdzono na posiedzeniu Prezydium Zarządu Kujawsko – Pomorskiego
Związku Piłki Nożnej w Bydgoszczy w dniu 01.08.2023 r.**